

15/W/15

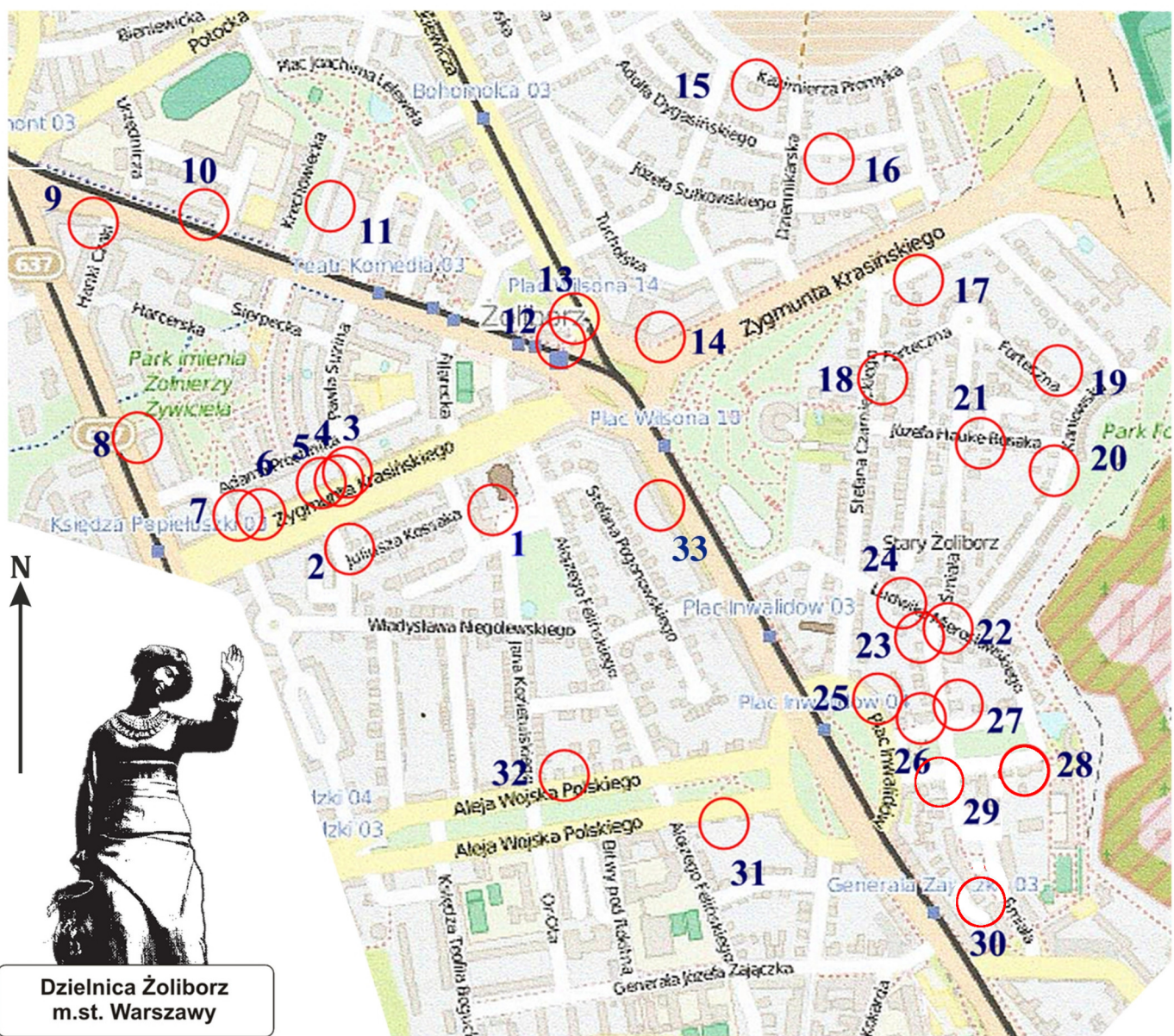
Warszawa - Żoliborz

Stary Żoliborz i jego mieszkańcy

Stary Żoliborz to obszar obejmujący najstarszą część dzielnicy. Najstarszymi posiadłościami na tym terenie była wieś Pólko oraz późniejszy folwark Fawory. W 1759 r. teren ten kupił ksiądz Augustyn Orłowski i przekazał pijarom. Rok później wzniesiono w malowniczo położonym miejscu pałac jako miejsce wypoczynku poza miastem. Pałac oraz cały teren wokół określono Joli Bord, co z francuska brzmi "zoli bor" oraz znaczy Piękny Brzeg - stąd późniejsza nazwa Żoliborz.

Po powstaniu listopadowym Rosjanie postanowili wzniesić w oparciu o istniejące zabudowania dawnych Koszar Gwardii Piechoty Koronnej oraz pałacyku Joli Bord Cytadelę. Wybudowano ją w latach 1832-1834. Rozwój fortyfikacji doprowadził do całkowitego wyburzenia tej części miasta. Dopiero po odzyskaniu niepodległości obszar Żoliborza znalazł się w kręgu zainteresowań planistów oraz architektów. W ciągu przeszło 20 lat zrealizowano kilkadziesiąt budynków różnych spółdzielni mieszkaniowych. Podczas II wojny światowej ta część miasta ucierpiała stosunkowo niewiele i po wojnie przystąpiono do jej odbudowy, tylko nieliczne budynki zastąpiono nowymi.

W skład tzw. Starego Żoliborza wchodzi głównie osiedla z okresu międzywojennego: Żoliborz Oficerski, Dziennikarski, Urzędniczy, Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa oraz Żoliborz Centralny. Na terenie każdego z tych rejonów swoje osiedla budowało wiele prywatnych osób oraz spółdzielni, jednak każde z nich charakteryzowało się pewnym stopniem jednolitości zawodowej. Mieszkało tu i mieszka wiele znanych osobistości zasłużonych dla kraju.

Na planie warszawskiego Żoliborza zaznaczono miejsca stanowiące punkty kontrolne (PK). Do każdego z nich zostało zadane pytanie. Odpowiedzi na nie należy szukać głównie na tablicach. Odpowiedzi - będące potwierdzeniem przebycia trasy - należy dostarczyć do organizatora.

Długość trasy: ok. 7 km

Aktualność: kwiecień 2015 r.

Źródło: OpenStreetMap

Opracowanie: Sławomir Otap

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację

PK 1	<p><i>Bł. Jerzy Popiełuszko – ksiądz rezydent parafii św. Stanisława Kostki, zamordowany przez SB. Duszpasterz Solidarności. Na terenie kościoła znajduje się jego grób. Obok kościoła stoi pomnik księdza oraz dzwon nazwany jego imieniem.</i></p> <p>Jaki święty umieszczony jest na dzwonie?</p>
PK 2	<p><i>Stanisław Dygat - pisarz, Kalina Jędrusik – aktorka, mieszkali w tym domu.</i></p> <p>Ile lat mieszkali tu razem?</p>
PK 3	<p><i>Adam Pruchnik – tu mieszkał i pracował przywódca PPS, wybitny działacz oświatowy i społeczny.</i></p> <p>Jakich domów był współtwórcą?</p>
PK 4	<p><i>Jan Bułhak – w tym domu mieszkał artysta fotografik, pisarz, krytyk, twórca fotografii ojczystej. Pierwszy Prezes Związku Polskich Artystów Fotografików.</i></p> <p>W jakich latach tu mieszkał?</p>
PK 5	<p><i>Jerzy Mulak – w tym domu mieszkał dziennikarz, polityk, działacz społeczny i sportowy, powstaniec warszawski, trener kadry - twórca słynnego Wunderteamu - najwybitniejszego sukcesu polskiej lekkoatletyki w XX w. Marszałek Senior Senatu RP.</i></p> <p>Której kadencji Senatu był Marszałkiem Seniorem?</p>
PK 6	<p><i>Kostek Jagiełło – tu mieszkał działacz organizacji młodzieży „Tur” i Czerwonego Harcerstwa, więzień Oświęcimia. Zginął niosąc pomoc więźniom.</i></p> <p>Do kiedy był więźniem Oświęcimia?</p>
PK 7	<p><i>Teofil Jaśkiewicz - tu mieszkał, pracował i tworzył wybitny humanista, literat, publicysta, poeta.</i></p> <p>Jakiego imienia i nazwiska używał?</p>
PK 8	<p><i>Irena Jurgielewiczowa – autorka powieści dla dzieci, młodzieży i dorosłych.</i></p> <p>Od którego roku tu mieszkała?</p>
PK 9	<p><i>Hanka Czaka – patronka ulicy, mieszkała obok na ul. Słowackiego 35/43. Harcerka, łączniczka i sekretarka kierownika Informacji KG AK. Była sąsiadką Władysława Bartoszewskiego i ochotniczo opiekowała się nim po jego powrocie z Auschwitz. Spisywała na maszynie jego wspomnienia z obozu. Aresztowana podczas przenoszenia poczty i dokumentów, stracona 11 lutego 1944 r.</i></p> <p>Czyje imię nosiło Gimnazjum i Liceum do którego uczęszczała?</p>
PK 10	<p><i>Bronisław Pietraszewicz „Lot” - ppor., żołnierz AK, dowódca I plutonu batalionu „Parasol”, dowodził akcją zamachu na kata Warszawy generała SS i policji Kutcherę. Ranny w akcji zmarł w wieku 21 lat.</i></p> <p>Jakie odznaczenia posiadał?</p>
PK 11	<p><i>Halina Grabowska „Zeta”- kpr. pchor. - drużynowa łączniczek I kompanii batalionu „Parasol”, uczestniczka wielu zbrojnych akcji. Zamordowana w więzieniu na Montelupich w Krakowie po nieudanej akcji na wyższego dowódcę SS i policji Koppiego.</i></p> <p>Jakiego wydziału Tajnej Politechniki Warszawskiej była studentką?</p>
PK 12	<p><i>Leopold Okulnicki „Niedźwiadek” – generał, żołnierz Legionów Polskich i odrodzonego WP. Obrońca Lwowa 1919, Warszawy 1939, cichociemny, ostatni dowódca AK.</i></p> <p>W jakich latach mieszkał w tym domu?</p>
PK 13	<p><i>Edward Fokczyński - członek zespołu, który pod koniec 1932 r. złamał kod niemieckiej maszyny szyfrującej „Enigma”. Był odpowiedzialny za stworzenie „Lecidy” kopii „Enigmy”.</i></p> <p>W jakich latach mieszkał wraz z rodziną w tym domu?</p>
PK 14	<p><i>Tomasz Nocznicki – w tym domu mieszkał pisarz i publicysta chłopski, wybitny działacz radykalnego ruchu ludowego.</i></p> <p>W którą rocznicę urodzin ufundowano tę tablicę?</p>
PK 15	<p><i>Kazimierz Szpotański – pionier przemysłu aparatów elektrycznych w Polsce.</i></p> <p>Co służy za podstawkę pod kwiatek stojącą pod tablicą?</p>
PK 16	<p><i>Dom Zapałów - jeden z pierwszych domów zbudowanych w stylu dworskim na Starym Żoliborzu Dziennikarskim.</i></p> <p>Przez jaką spółdzielnię był zbudowany?</p>

PK 17	<i>Mariusz Zaruski – w tym domu mieszkał i tworzył generał WP, pisarz, poeta, artysta malarz, żeglarz, taternik, wychowawca młodzieży.</i> Co umieszczono na tablicy między rokiem urodzenia i rokiem śmierci?
PK 18	<i>Władysław Broniewski - poeta</i> W jakich latach tu mieszkał?
PK 19	<i>Dom Rodowiczów. Ojciec Stanisław - oficer zamordowany w Katyniu, syn Stanisław kierował podczas okupacji radiostacją „ZW-AK”. Radiostacja była ukryta w piwnicy, a zwykły kran otwierał wejście do niej. Kran nie był szczelny a kapiąca woda zbierała się w naczynie stojące nad włazem. Stąd pochodzi nazwa radiostacji „Łódź Podwodna”.</i> W którym roku wmurowano tablicę?
PK 20	<i>Dom Wojciecha Zabłockiego - architekta, olimpijczyka i Aliny Janowskiej – aktorki.</i> Jakiego głównego materiału obok cegieł użyto do budowy domu?
PK 21	<i>Gen. Stanisław Sosabowski- dowódca 21 WPP „Dzieci Warszawy”. Twórca 1 Samodzielnej Brygady Spadochronowej i bohaterem bitwy pod Arnhem.</i> W jakich latach mieszkał w tym domu?
PK 22	<i>Czesław Bobrowski - wybitny ekonomista, profesor UW, doktor Honoris Causa Sorbony i Akademii Ekonomicznej w Krakowie.</i> Czego był twórcą?
PK 23	<i>Witold Lutosławski - kompozytor ,mieszkał i tworzył w tym domu w latach 1968-1994.</i> Ile kluczy wiolinowych znajduje się na pięciolinii z nutami na tablicy?
PK 24	<i>Dawna Galeria siostr bliźniaczek Wahl- plastyczek. Miejsce wielu wystaw. Ostatnia wystawa była tu w 2002 r. Obecnie Apartamenty Galeria.</i> Komu poświęcono rzeźbę stojącą przed domem?
PK 25	<i>Jerzy Ficowski - poeta mieszkał tu i tworzył w latach 1986-2006.</i> Kogo też nie ma-jeśli nie ma znaku trwalszego niż my?
PK 26	<i>Krzysztof Komeda Trzciniński- polski muzyk i kompozytor jazzowy - mieszkał tu i tworzył.</i> Jaka liczba widnieje przy nucie powyżej pięciolinii?
PK 27	<i>Galeria i teatr Bogny Lewtak-Baczyńskiej.</i> Z którego roku pochodzi budynek Galerii?
PK 28	<i>Witold Zawodowski - pułkownik, profesor doktor medycyny, pionier polskiej szkoły radiologicznej, uczestnik walk o odzyskanie niepodległości, kampanii wrześniowej, Powstania Warszawskiego.</i> W jakich latach tu mieszkał?
PK 29	<i>Artur Oppman, Or-Ot – poeta, pisarz publicysta- piewca Warszawy.</i> Jaki stopień wojskowy posiadał?
PK 30	<i>Ludwig Berger – mieszkaniec Żoliborza –harc mistrz, walczył i zginął w tym miejscu 22 XI 1943 r.</i> Czego był jednym z założycieli?
PK 31	<i>Konrad Marian Millak – pułkownik, organizator służby weterynaryjnej WP, historyk weterynarii, pedagog.</i> W jakich latach tu mieszkał?
PK 32	<i>Witold Pilecki – rotmistrz, dobrowolny więzień Auschwitz, organizował konspirację obozową. Służył w Kedywie, walczył w Powstaniu Warszawskim.</i> Jak się nazywała konspiracja obozowa (skrót)?
PK 33	<i>Jacek Kuroń - polityk, wychowawca, więzień polityczny, mieszkał w tym bloku. Naprzeciw w Parku im. Żeromskiego znajduje się kamień z tablicą upamiętniającą J. Kuronia.</i> Kto był fundatorem tablicy na budynku?

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: poczta@trino.pttk.pl lub za pomocą formularza.

Przesłanie odpowiedzi oznacza zgodę na umieszczenie na liście osób, które przebyły TRInO.